

DOSYA EDITÖRÜ'NDEN

Ata SOYER

HEKİMLERİN TOPLUMSAL VE SINIFSAK KUNUMLARI

Bu dosyamızın konusu, hekimlerin toplumsal ve sınıfsal konuları, 1980 öncesi başlayıp, 1986'dan itibaren yükselen hekim eylemliliği, 1988-89'da pik yapmış, 1990'lardan sonra sağlık işkolundaki sendikalarla birlikte sürmüş ve 1995'ten sonra gerilemiştir. 1988 yılında TTB, hekim eylemliliği yönünde bir eğilim gösteriyor. Bu süreçte, hekimlerin toplumsal ve sınıfsal konumu çeşitli düzeylerde tartışılmıştır. Hekimlerin tıpkı daha önce öğretmenlerin, mühendislerin ve teknik personelin yaşadıklarını yaşaması, artık eski "güzel" günlerini göremeyecek duruma düşmesi, hekimlerin kim olduğu tartışmasını hekimlerin ve örgütlerinin gündemine sokmuştur. Bu çerçevede, hekimlerin sıradan bir ücretliye dönüştüğü ve diğer sağlık çalışanları ile birlikte sağlık işkolu sendikalarında yer alarak mücadele etmesi önerildiği gibi, diğer yandan tabip odalarının ve TTB'nin daha güçlendirilerek mesleki bağlamda hekimlerin konumunu iyileştirmesi de önerilmektedir. Ya da tek tek kendi kurumlarında işlerini yapan, sorunlarını yaşayan hekimler, tüm örgütlerden sızlanmayı tercih etmekte, sorunlarını kendi başlarına çözmeye çabalamaktadır.

Biz de, böyle bir noktada, hekimlerin kim olduklarını, ya da nereden geldiklerini tartışmayı önümüze hedef olarak koyduk. Bu hedef doğrultusunda, çeşitli yazılar talep ettik. Yazıların talep edilmesi, yaklaşık bir yıl önceye dayanıyor. Öncelikle, bu sorunu daha önce yaşamış ve yaşamakta olan mühendislerin tartışılmasının bize katkısı olacağını düşündük. Bu konuda bilim uzmanlığı tezi yapmış olan inşaat mühendisi Gülşen Alp'ten tezi ile ilgili bir katkı istedik. Yine TMMOB seçimleri sürecinde ve TMMOB örgütlenmesine ilişkin yazılarını bildiğimiz, mühendis Dünya Armağan'dan yardım istedik. Her ikisi de katkısını, yaklaşık bir yıl önce ilettiler. Aradaki gecikme, daha çok sağlık sektöründeki yazılardan kaynaklandı.

Sağlık sektörü konusundaki yazılardan biri, bir sosyolog olan Zafer Cirhinlioğlu'na ait. Cirhinlioğlu

"Meslekler Sosyolojisi" adlı bir kitap derlemiştik. Bu derlemenin, bizim çalışmalarımızla paralellik arz ettiğini görünce, kendisinden yazı talep ettik. Hemen ilettiler. Üstelik, bir de kaybolma öyküsü yaşamasına karşın. Diğer katkı, bir hekim arkadaşımızdan; Önder Ergönül. Sağlıkta Sınıf Tavrı Dergisi'nde bu konuyu işlediklerinde, bize katkısı olabileceğini düşünerek, yazısını istedik. O da zamanında verdi. Geriye kalıyor, benim yazım. Yaklaşık, on yıldır çalışıp, bir türlü istediğim gibi bir şey yazamadığım bu konuda, yazın kendimi sıkıp bu sayıdaki yazıyı çıkarabildim. Artık, değerlendirmesi size ait. Dolayısıyla, gecikmenin nedeni de, ortaya çıkmış oluyor! Bu yazıların dışında üç yazımız daha var. Bunlardan biri, Gencay Şaylan'a ait. Yıllar önce, yazdığı bir yazıyı buraya alarak, profesyonel mesleklerin örgütlendiği meslek örgütleri tartışmasına girmek istedik. Özer Güvenç arkadaşımızın 1997 yılı sonuna doğru bize iletildiği, sendika-tabip odası ilişkisine ilginç bir bakış getiren yazısına da bugüne kadar el koyduk. Bu dosyamızda değerlendirmek için. Kadir Dadan arkadaşımızın, kendisinden istediğimiz için gönderdiği yazısı, daha çok eşitsizlik ve özel sağlık sektörü çerçevesinde ele alabilirse de, İstanbul gibi bir kentte sağlık sektöründeki değişim dinamiğini aktarması açısından yararlı bir katkı diye değerlendirdik. Bu dosyanın dışında, İlker Belek'in araştırmasının, planımıza dahil olmasa da, dosyamız kapsamında olduğuna ve sağlık-toplum değerlendirmelerinde yeni bir düzey sunduğunu düşünüyoruz.

Dosya ile şu soruya yanıt aramaya başladığımızı düşünüyoruz: Hekimler kimdir? Toplumsal konuları nedir? Sınıf açısından, hekimleri nereye oturtabiliriz? Hekimlere ilişkin toplumsal ve sınıfsal değerlendirmeler, hekimlerin ve örgütlerinin hanelerine nasıl "eksi" ya da "artı" olarak yansiyabilir? Bu ve benzeri sorulara, dosyamızla bir başlangıç yapmak istedik. Eksikliği ile fazlasıyla. Ancak, umuyoruz ki, sizlerin katılımları ile, gerek Toplum ve Hekim, gerekse hekimlerin içinde yer aldıkları örgütler kazançlı çıkacaktır. Bu bir çağrı anlamındadır, aynı zamanda. Hekimler ve TTB üzerine düşünen herkesi tartışmaya çağırıyoruz. Bu tartışmaların, yeni bir eylemlilik dönemine girmiş bir TTB'nin önünü açması dileğiyle...